קאָמפּאַני): „אַ זמרל" פון אהרן צייטלין, מוזיק־בוגאַטש, „נאַכט־אידיליע" פֿון דילאָן, מוזיק־געלבאַרט, „אַ מזלדיקע שעה" פֿון שעכטער, „יאָסל בער" פון מאַנגער, מוזיק — קיפּניס, „וואָ־לעכל", פֿאָלקסליד — מוזיק וואָלאָוויטש. (דורך אינטערנעשאָנאַל רעקאָרדס): „די נאַכט" פון פרץ הירשביין, מוזיק — ליו סטעף, „אַ טענה" (חסידיש), „אין דער פינסטער" פון זישע לאַנדוי, מוזיק — בראָדין, „יאָסל קלעזמער" פון נפתלי גראָס, מוזיק — פיינגאָלד. (דורך סטינסאָן רעקאָרד קאָמפּ.): „אַליין" פון ה. רויזענ־בלאַט, מוזיק — געלבאַרט, „פּאַרטיזאַנען־ליד" פון הירש גליק מוזיק — פּראָקראַס, „דער האָן" פון לייב קוויטקאָ, מוזיק — מאַנדעלבוים, „דער טאַטע האָט די מאַמע גענומען" (בראָדערזינ־גער). (דורך אינטערנעשאָנאַל): „ביים ברעג ים" פון עליזה גרינ־בלאַט, מוזיק אַראַנזשירט בראָדין, דאָס ישראל־ליד „האָראַ", „ס'וועלטל איז ניט אַזוי איי איי", מוזיק אַראַנזשירט בראָדין, „ליד פון אַן אַלטן בחור" (אוקראַיִניש), און 5 רוסישע פֿאָלקס־לידער, (דורך קאָלאָמביאַ רעקאָרדס) אַ צאָל אָפּערע־אַריעס.

ב. האָט אויך רעקאָרדירט 4 לאַנג־שפּילנדיקע רעקאָרדס פון לייוויקס פּאָעזיע, אַרויסגעגעבן פאַר בלינדע דורכן ברעיל אינ־סטיטוט.

ש. ע.

י. ראַבינאָוויטש — דער בראַדין־זלאַטין קאָנצערט, „קענעדער אַדלער", מאָנט־רעאַל, 3 אַפּריל 1935.

זלאַטין, זעלדע

[הילדאַ שוואַרץ]

געבוירן 1906 אין ניו־יאָרק, אַמע־ריקע. ז. איז געווען „דאָס וווּנדער־קינד פון יידישן טעאַטער". צו 8 יאָר האָט זי אָנגעהויבן שפּילן קינדער־ראָלן אין „לע־נאָקס"־טעאַטער (ביי גאָלדבערג און דזשיי־קאָבס), דערנאָך מיט בערטאַ קאַליש, דזשייקאָב פּ. אַדלער, מאַקס געביל און אין „יידישן קונסט־טעאַטער" מיט מאָריס שוואַרץ א״נ שוואַרץ און שפּעטער אַלס סוברעטין אין „ראָלאַנד"־טעאַטער, און מיט מאַלי פּיקאָן. אַ סעזאָן געשפּילט יידיש טעאַטער אין לאָנדאָן און צוריקקומענדיק אין ניו־יאָרק פאָרטגעזעצט איר מוזיקאַלישן שטודיום אין מאַנהעטן סקול אָוו מוזיק און אַריבער צו קאָנצערטן פון הומאָר און סאַטירע, ווי אויך אַלס פּיאַנאָ־סאָליסטין און אַקאָמפּאַניאַטאָרקע.

צו אירע פּאָפּולערסטע נומערן געהערן: „דאָס מעסערל" פון שלום עליכם, „אַ טשאָקאָלאַדן שאַפּ" פון פאַרבער, „די מומע ביילע" פון כאַווער־פּאַוער און מאָנאָלאָגן פון משה נאַדיר.

ז. האָט אַרויסגעגעבן די רעקאָרדס „בר מצוה" (סאַטירע), „שכנים", סאַטירע), „בוקאָווינע" (אַ דערציילעריש פּאָלקס־ליד) און „מאַזורקע" פון א. לוצקי, אַראַנזשירט פון איר.

צוזאַמען מיט מאַקסים בראָדין פירט זי אויך דורך אין אַן איינאַקטער פרץ הירשביינס „גרינע פעלדער".

י. ראַבינאָוויטש שרייבט נאָך אירס אַ קאָנצערט אין מאָנטרעאַל:

„מיר קאָנען זיך ניט פאָרשטעלן קיין בעסערן נחת־רוח ווי צו הערן זעלדע זלאַטינס קינסטלערישע אויסטייטשונג פון יידישן הומאָר".

דער „פאָרווערטס" שרייבט נאָך אַ קאָנצערט:

„די שוישפּילערין זעלדע זלאַטין האָט געהאַט אַ טאָפּלטע אויפגאַבע אי פון אַ פאָרלייענערין אי פון דער פּיאַנאָ־באַגלייטערין צו מרים בערנעט. זעלדע זלאַטין האָט אַ סך צוגעגעבן צו דער אינטערעסאַנטער פּראָגראַם מיט איר אויסשפּילן די מאָנאָלאָגן פון אליעזר שטיינבאַרג, שלום־עליכם און פון דעם פּאָעט יעוו־טושענקאָ — די פּאָעמע „באַבי יאַר". העכסט געלונגען איז געווען דער הומאָריסטישער נומער „די מומע ביילע" פון כאַווער־פּאַווער. אין דעם בילד האָט זעלדע זלאַטין אויסגעשפּילט, אויף אַ קאָמיש־האַרציקן אופן, יידישע געשטאַלטן פון דער אַלטער היים און אַ יידישע חתונה. שטאַרק געלונגען איז געווען דאָס איבערדערציילן, פאַרקירצט, שלום־עליכמס „דאָס מעסערל"."

ש. ע.

[—] — זעלדע זלאַטין קאָנצערט, „פאָרוו.", נ. י., 17 נאָוו. 1967.

אַבעלמאַן, מרדכי

[געב. 25 מאַי 1909 — געשט. 2 דעצעמבער 1969]

געבוירן 25 מאַי 1909 אין וואַרשע. נאָך אַלס יוגנטלעכער האָט ער זיך אָנגעשלאָסן אין אַ דראַמאַטישן קרייז, וווּ ער האָט אַרויסגעוויזן בינע־פעיִקייטן. אַ לענגערע צייט האָט ער געשפּילט אין וואַרשע א'א פון יעקב און לאה ראָטבאַום.

אַנטלאָפן בעת דער צווייטער וועלט־מלחמה פון פּוילן, איז ער נאָך לאַנגע וואַלגערנישן אָנגעקומען אין סאָוויעט־רוסלאַנד. דאָרט האָט ער זיך אָנגעשלאָסן אין אידאַ קאַמינסקאַס טרופּע און מיט איר אַרומגעפאָרן איבער שטעט און שטעטלעך און געשפּילט יידיש טעאַטער. נאָכן סוף פון דער מלחמה, איז א. אָנגעקומען אין די יידישע קעמפּס אין דייטשלאַנד און דאָרט אָנגעפירט מיט דער טעאַטער־טרופּע „בדרך". אונטער זיין דירעקציע איז די טרופּע אַרומגעפאָרן איבער די די פּי קעמפּס מיט גרויס דערפאָלג ביי די אָפּגעראַטעוועטע שארית הפליטה.

וועגן דעם שרייבט נאָרבערט האָראָוויץ:

„די יידן פון דער שטאָט בערלין און פון בערלינער „די פּי"־לאַגער האָבן געהאַט זייער אייגענעם טעאַטער. דער אַנסאַמבל האָט זיך גערופן „בדרך" [אין וועג], און (האָט) אויפגעפירט צווישן אַנדערע גרויסע פאָרשטעלונגען, ווי, למשל, „דער גיבור איז קייטן" פון וויקטאָר הוגאָ, אירע אָנפירער זיינען געווען די פּראָפעסיאָנעלע שוישפּילער מרדכי אַבעלמאַן (היינט אין שיקאַגע) און דוד מינסטער, אַן אַקטיאָר פון וואַרשעווער „יונג טעאַטער" (היינט אין לאָס־אַנדזשעלעס). די איבעריקע אָנטיילנעמער זיינען געווען אַמאַטאָרן, אָבער זייער אַרבעטסזאַמע און טאַלענטפולע „בדרך" האָט געגעבן זיינע פאָרשטעלונגען אין אַלע לאַגערן פון דער אַמעריקאַנער און ענגלישער זאָנע מיט אַ נישקשהדיקן דערפאָלג. זיי האָבן מיטגעפירט פון בערלין אַ גרויסן אַנסאַמבל מיט קאָסטיומען און רעקוויזיטן. דער עולם האָט אָפּגעשאַצט זייער מיפולע אַרבעט, וואָס האָט געמוזט אַריינגעלייגט ווערן אין די שווערע ספּעקטאַקלען.